

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — III.
Fülszáma: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

A magyar politika jelenlegi állása rendkívüli alkattal bír. A normális szabályok nem alkalmazhatók reá. — Az a rendkívüli helyzet, amely Bécsben, a nemzet vezérei és az uralkodó között létrejött megegyezés folytán előállt, mindaddig folytonosan és egyaránt föntáll, amíg e megállapodás ideje és hatálya tart. Aki ezt kétségbevonja, a maga politikai ítélőképességét tagadja meg, vagyis megfosztja magát attól a tisztességtől hogy véleménynyilvánítása okos emberek előtt bármi súlyjal is bírjon.

A helyzet rendkívüliségéből következik, hogy ha nem lehetett a megegyezéssel, vagy mondjuk fegyverszünettel szemben helytelenítő kifogást tenni, vagy elítélő álláspontra helyezkedni a béke létrejöttének óráiban; nem lehet azt, vagy annak előre látott logikai következményeit kárthatni ma sem.

Amikor Kossuth, Apponyi és Polónyi a 67-es alapon álló minisztériumba beléptek, mindenki tudta a következő egyszerű tényeket.

Elsőben, hogy Kossuthék a megállapított átmeneti időre, meghatározott kormányzati és törvényhozási feladatok megoldására, csupán a rendkívüli helyzetben, egy súlyos és pusztító válság végkép való elfajulásának megakadályozása tekintetéből, hasafias kötelelenségéből léptek be ebbe a kabinetbe.

Másodszor tudta mindenki, hogy Kossuthék helyes alapon kormányzásra még így sem vállalkoztak volna, ha az a jogos és nagy bizakodás nem emeli lelküket, hogy az átmeneti idő alatt jobban s hathatósabban kísérhetik meg az ország függetlenítésének előkészítését, miket a merev ellenzéki állásból, amelyet a korona ismeri és tapasztalt negációjával sem törvény, sem fizikai hatalom egyenlő erejűvé nem tesz.

Olvastátok a haladó sajtó orocatlan ki-rohanásait a nemzeti kormány ellen, amiért az nem fogja megvalósítani az általános választói jogot? Szemérmetlen ráfogással, vakmerő hazugságokkal olvasták rá a jelenlegi többségi pártokra, hogy a választói jog általánosítása csak idea marad.

Ma, — Apponyinak Jászberényben és Andrásynak egy ujságíró előtt tett nyilatkozatai után, — végre elismerik, hogy igazán lehetséges, sőt biztos, hogy a kormány mégis megcsinálja az általános választói jogot.

Olvastátok, hogy mily undorító ciniz-mussal, a lélek tökéletes romlottságával ir-

nak ma ismét a kormány ellen és el akarják vitatni annak dicsőségét, hogy ez a kormány csinálja meg az általános választói jogot.

Kristóffy, Vészi és a többi haladó alakoké talán az érdem?

Elt e már akkor a közéletben Kristóffy és beszélt-e Vészi, mikor a függetlenségi párt programja fennen hirdette az általános választói jogot?!

A kormány nem is keres ebben dicsőséget. Az alkotás tényét pedig úgy sem vitathatni el tőle.

Az utolsó kiegyezés.

Írta: **Bakonyi Samu.**

Sokan azt tartják, hogy az osztrák kormányval, amely a Széll Körber-féle javaslatokat egyszerűen visszavonta, egyáltalán tárgyalnunk sem kellene. Új tárgyalásoknak eszerint nincs semmi helye, mivelhogy az említett javaslatok az őket előterjesztő kormányoknak olyan kötelező megállapodásai voltak, amelyek a vámközösség tényleges fentartása esetén a kölcsönös engedékenységek utolsó határáig eljutottak, mindkét akkori kormánynak nem egyszer tett ki-jelentései szerint.

Bizonyos tehát, hogy az a fél, amely ezen megegyezés helyett újabbat akar létesíteni, ebben a törekvésében azzal a reménységgel kecsegteti magát, hogy sokkal kedvezőbbet tud magának az új tárgyalások rendjén kiszorítani. Ha nem ez volna a célja, a keserves kinok között s az emlékezetes szilveszternapi éjjélen megszületett megegyezést nem bolygatná, hanem sietne vele, hogy minél előbb törvénybe iktathassa.

Ehelyett azonban osztrák részről bámulattal látjuk azt a nagyon is elhamarkodott mohóságot, amellyel a Beck-kormány a legelső alkalmasnak látszó ürügyet megragadta ama javaslatok visszavonására. Az energiáját fitogtató osztrák miniszterelnök nagyon is kézzelfogható durvasággal akarja kiszákmányolni Magyarországnak azt a kényszerhelyzetét, hogy az önkényuralom alatt törvény és alkotmány ellenére megkötött kereskedelmi szerződések lejáratáig cselekvési szabadságunk le van nyűgözve.

Számitása szerint, Magyarország addig nem állíthatja fel a vámsorom-

pókat s így Ausztria a vámközösség megszüntetésének a veszedelme ellen mindenestre biztosítva van. Egész bátorságosan törhet hát reánk, hogy azt a néhány szegényes előnyt is, amelyet a Széll Körber féle megállapodások gazdasági életünk javára tartalmaznak, valamiképen ki lehessen küszöbölni.

Ez a számítás azonban ezuttal kétségtelenül kudarcot fog vallani. Odaát ugyanis, legalább a kormánykörökben, úgy látszik elfelejtették, hogy a mai magyar kormány olyan többségre támaszkodik, amely soha semmi szin alatt nem lesz rávehető a gazdasági különválás tényleges megvalósítására hátrányos hatású javaslatok elfogadására. Ennek a többségnek minden olyan tagját, aki a függetlenségi párthoz tartozik, változhatatlanul kötelezi ennek a pártnak a programja, amelyben a gazdasági önállóság a legelső követelmények között szerepel.

A gazdasági önállóság jogi állapotában ennek a pártnak nem lehet más akarata, mint az, hogy azt a jogi állapotnak nevezett fikciót minél előbb a reális valóság közzelfogható igazságává változtassa. Ha ezt az abszolút kormány által teremtett kényszerhelyzet miatt azonnal nem tehetjük, annál szorozabb köteleltségünk, hogy addig is, míg a kényszerhelyzet megszűnik, a ténylegesen fentartott közösség hátrányait minél ártalmatlanabbá tegyük.

Ez a köteleltség ketős feladatot szabott elbünk. Egyfelől a jogi szempontok érvényesülésének még erősebb biztosítására kell minden erőnkől törekednünk. Ezt el kell érünk azáltal, hogy vámszövetséget többé nem kötünk, hanem kizárólag szerződés alakjában vagyunk csak hajlandók az Ausztriával fenforgó gazdasági viszonyaink szabályozására, csak úgy, mintha valamely egészen idegen állammal kellene szerződünk.

Másfelől viszont valóban legfontosabb feladat vár a nemzeti kormányra, hogy a szabadforgalom kényszerű fentartásának ideje alatt pótolja azt a sok évtizedes mulasztás, amelyek gazdasági alárendeltségünk siralmas tehetetlenségét okozták. Nagyszabású iparfejlesztési és céltudatos közlekedési politikával enyhíteni a közösség mindentéle kárain és áthidalni a különválásra való

Sirolin

Emeli az érvényesítést és a tüdőnyit, megemlékezteti a köhögést, vándorlót, éjféli izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Miértog értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— koron.

átmenet nehézségeit: ez ugyanis a mai helyzet programja. Így fogjuk a jogilag máris létező önálló vámterület tényleges megvalósítását biztosítani s gazdasági elő feltételeit a kénytelen közösség ideje alatt már is megvalósítani.

Mi tehát a jogi állapot erősebb ki-domborítása s a tényleges különválás előkészítésének teljes mértékű biztosítása nélkül a megindult tárgyalások sikeres befejezését lehetetlennek tartjuk. Azért ragaszkodunk a szerződéses jogainkhoz és azért nem engedhetjük meg, hogy a Széll-Körber-féle meg-egyeződés egyetlen tételén is a mi hátrányunkra változtatás történhessen. Ellen-kezőleg, ha csakugyan a Széll-féle ja-vaslatok egész anyagának új tárgyalás alá vétele következne be, ezt az osztrák telhetetlenség által szerzett alkalmat kell megragadnunk, hogy az iparfejlesztési politikánk elé gátakat végképen le-romboljuk. Akkor ám tárgyaljon a ma-gyar kormány újra: csak a gazdasági önállóság útján nyomulhassunk minél előbbre. Bizunk a kormányban de bizunk önmagunkban is, hogy más kiegyezést Magyarország semmiféle kényszerhelyzet nyomása alatt el nem fogad.

A kuriai bíraskodás. Günther Antal igazságügyi államtitkár az angol választási bíraskodás tanulmányozása céljából több hetet Londonban töltött. Mint jelentik tanulmányutjának hatása igen érezhető lesz az ősz folyamán a képviselőház elé terjesztendő javaslatban, mely a választási bíraskodás reformjáról szól. A dolgozat sok tekintetben az angol választási bíraskodás rendelkezéseit fogja szem előtt tartani. A választási bíraskodás reformját tárgyaló ankétet e hónap végére hívják össze. A törvény módosítására vonatkozó elabátum azonban még nincsen kinyomtatva.

Amerikai kivándorlók sorsa. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma a következő körrendeletet adta ki: „A cs. és kir. közös külügyminiszter urnak hozzám intézett átiratából arról értesültem, hogy az amerikai bevándorlási hatóság a folyó év április

18 án New Yorkba érkező „Carpathia“ gőzről kilenc magyar kivándorlónak kihajózását a következő okokból tiltotta meg. És pedig egy házasság és férjes nőnek azért, mert egymással vadházasságban éltek, aggkori gyengeség miatt egy 46 éves és egy 48 éves férfinak, egy házaspárnak a férj gyengeelméjűsége miatt, egy kivándorlónak azért, mert Fiumében lopással volt vádolva, egy másik férfinak vérfertőző betegség miatt, egy 12 éves leánynak pedig azért, mert szülei nélkül utazott, kik Magyarországon maradtak, sőt ezen leánynak 22 éves nővérét is arra kényszerítették, miszerint őt hazakisérje.

Miután ebből látható, hogy az amerikai bevándorlási hatóság fennálló szabályait igen szigorúan kezdi és nehogy jövőben kivándorlónk hasonló módon járjanak, ezen körülményt Caimeddel hatósága területén a legkiterjedtebb módon leendő közhírré tétel végett közlöm azon felhívással, miszerint az utlevelék kiállítására alkalmával az 1903. évi júliup 21-én 39334. szám alatt Az Észak-amerikai Egyesült Államok 1903. évi március 3-iki bevándorlási törvényének közlése tárgyában kiadott körrendeletben foglaltakat mindig szigorúan szem előtt tartsa.

Nemcsak intés és figyelmeztetés ez az Amerika felé sóvárgóknak, hanem nyílt tanulság, melyből meggyőződhetünk, hogy már ott is elég a munkáskéz, elég az ember. Megszorításokat tesznek, akadályokat gördítenek a partraszállás elé. Ők akadályozzák meg a kivándorlást, míg mi a kivándorlás korlátozásának módjaita fölött elmélkedünk. Jól tessék, helyesebb visszafordítani a hajót idejekorán, semmint azt megengedni, hogy enyészete felé siessen.

Mennyit iszunk ?

Most tették közzé a Budapesten megtartott X. nemzetközi alkoholelles kongresszusról szóló jelentést. Vaskos kötetet tesz ki ez a jelentés, amennyiben 504 oldalra terjed és három (angol, francia és német nyelven) magában foglalja mindazt, amit az 1905. augusztus 11-étől szeptember 16-ig Budapesten megtartott alkoholelles kongresszus felölelt.

A jelentést dr. Stein Fülöp szerkesztette s a külföld számára készítette el, mert hiszen magyar nyelvű közlemények nem foglaltak a kötetre rugó összefoglalásban.

S talán fölösleges is volna Magyarországon a jelentés. Lapunk egyik barátja

ugyanis éppen tegnap beszélt el nekünk az alábbi igen tanulságos és érdekes történetekről. Három emberrel utazott vonaton, akik angol nyelven társalogtak egymással. Ő is szeretett volna részt venni a társalgásban s az egyiket (noha csak tördelte a német nyelvet) németül szólította meg, nem tudván angolul.

A megszólított viszont németül nem tudott, de megjegyezte, hogy magyarul mindhárman tudnak. Az illető, aki budapesti ügyvéd, megörült annak, hogy anyanyelvén társalognak s csakhamar élénk beszélgetés indult meg négyük között. Az utazók elmondták, hogy ők Magyarországból Pittsburgba vándoroltak ki, ott letelepedtek és vagyont szereztek. Az ügyvéd azt kérdezte, hogy — miután a három utas útletember — nem tudnának e Magyarországból exportáltatni árukat.

— Nagyon is lehetne — válaszolt az egyik, aki korosmáros volt. — Én például korosmáros vagyok Pittsburgban. Tetszik tudni: az angol-szász faj nagyon szereti az alkoholtartalmu italokat Magyarországon igen jó és nagyon értékesíthető pálnkát termelnek. S így, uram, a pálnkaexporttal roppant üzleteket lehet kötni és nagy összegek kerülnek magyar földre.

Ezt megjegyezte magának az ügyvéd. Budapestre érkezve, fölkeresett egy pálnka gyárost, akivel ismerős és akinek különösen törkölypálnkaja az egész országban híres. Azt hitte, jó ideát ad neki, ha elmonnja, mit halott az Amerikába kivándorolt magyaroktól.

— Ha így áll a dolog — mondotta — keressetek összeköttetést az amerikai piscon s az Amerikába való exporttal óriási üzleteket köthettek, ami nemzetgazdasági szempontból nagyon kívánatos is volna.

A pálnkagyáros mosolyogva hallgatta végig a buzgó és eszmegazdag ügyvéd mondkáját s végül megjegyezte:

— Menj csak vissza szépen az irodába s vezess tovább a pöreidet. Mert az ügyvédnek és a pálnkagyárosnak Magyarországon elég dolga van.

Az ügyvéd szemében sok kérdőjel jelent meg, mert nem értette egészen a dolgot. De a gyáros felvilágosította:

— Ami speciálisan a pálnkakitelt illeti — mondotta nagy fölénnyel — nem vagyunk boldokok, hogy az exporttal is kibőlődjünk. Bár annyit tudnánk termelni a mennyi a hazai fogyasztásra szükséges. Tudd meg, ha akármennyit termelünk is, azt meg-

Meglepetés.

Irta: Maurice Montégut.

Paulin Servais, a főstőt meglátogatta egy kővér, de jól öltözött és ostoba külsejű ur és így szól hozzá:

— Servais ur, én ösmerem az ön műveit s tudom, hogy ön fiatal kora ellenére is nagy művész. . . Én Servandon nagykereskedő vagyok; engem ugyan aligha ismer, de a feleségemet bizonyára ösmeri, mert ott szokott lenni minden premián, vernisszázszon és hangversenyen.

— Igen, mintha hallottam volna a nevét.

— Szép asszony. S mivel a kora még nagyon is megengedi, minden születésnapját meg szoktam ünnepelni, az idén is így lesz. Most valami kellemes meglepetésre gondolkok, le akarom festeni.

— Kérem, számíthat rám.

— Tehát ön fogja lefesteni. Csak hogy ön a képet meglepetésnek szántam. Ön tehát emlékezetből fogja lefesteni a feleségemet, akivel gyakran fog találkozni, anélkül, hogy csak sejtene is, hogy ön festő.

— És ami a tiszteletdíjat illeti . . . én nem merek valami megszabott összeget ajánlani . . .

— Kérem, csak tessék bátran!

— Tehát tízezer frank ?

— Rendben van.

Nagy megegyedéssel váltak el egymástól

— Szeretetremlő fiúk ezek a festők.

— Hiába, csak kereskedővel lehet üzletet kötni.

Másnap a festő ez a levelet kapta:

„A feleségem ma este az Operában lesz, — első emelet 4. számú páholy. A második és harmadik fölönás kőzt az előcsarnokban találkozunk. Egyedül leszek, beszélhetünk. — Servandon.“

— Helyes, — gondolta Paulin — elő a fekete ruhával.

A harmincéves igen esinos festő az Operában jól megnézte Servandonnét, aki férje és más két ur társaságában ült a páholyban. Lelkesedéssel látta, hogy modelje rendkívül bájos hölgy és hogy ezt az arcot nem felejtí el.

Servandonné is észrevette, hogy bámulja s kíváncsin tekintett le rá. Mivel pedig Servais ettől fogva mindig az asszony nyomában volt — hogy a kép annál jobban sikerüljön — Servandonné megesküdtött rá, hogy ezt a fiatalembert elbolondította.

Az asszony nagyon csodálkozott, hogy mindenütt találkozik ezzel az emberrel; vajjon hogy tudja meg mindig, hogy hová megy? Ez nem lehet a véletlen dolga.

Egy reggel Paulin a műteremben így szólt Servandonhoz:

— Kedves barátom, három nap előtt egy barátom akaratom ellenére bemutatott az ön feleségének; tegnapelőtt egy keringőt táncoltam vele a Kades család estélyén; már százszor is láttam, de mindig estélyruhában. De hogy a kép sikerüljön, látnom kellene a

otthonában is. Éa tehát önt meg fogom látogatni, helyes?

— Jöjjön el holnap délután háromkor. De vigyázzon, kérem, nehogy a feleségem kitalálja, hogy miért jön.

Mikor Paulin Servandonné szobájába lépett, öt percig várakoznia kellett. Aztán bement Servandon, tíz percig beszélgettek, mikor Servandon fölkel s bement a feleségéért.

— Henriette, bemutatom Paulin Servais urat; a neve, azt hiszem, elég híres. Éa te különböz ösmered, ugye!

Henriette házi ruhájában még bájosabb volt s Servais érezte, hogy ebbe az asszonyba okvetlenül belezeret. Vidáman beszélgettek s Henriette ezt gondolta magában:

— Bemutatattja magát, — mindenüvé elkísér s meglátogat! Szép fiatalember, — de a férjem nagyon ostoba!

Negyedóra mulva Henriette visszavonult.

— Nos, kedves mester? — kérdezte Servandon.

— Holnap el kezdek dolgozni s mondhatom, meg lesz velem elégedve.

— Hogy könnyebb legyen — válaszson az areképek közül.

Odaadott egy albumot, mely tele volt felesége areképeivel. Paulin a legegyszerűbbet és legsinosabbat választotta ki.

Henriette az este nem ment ki, hanem szalonjában ábrándozott. Késő este csupa szórakozásból lapozgatni kezdett az album-

isszuk itthon. Ha még egyszer annyi pálinkagyár volna Magyarországon, mint amennyi van, annyit idehaza megiszunk. Kivitelre tehát szükségünk nincs.

Ezért állítottuk, hogy az alkoholelles kongresszusról szóló jelentésnek, bármennyi tanulságos dolog foglaltatik is benne nem nagy hatása volna Magyarországon: a pálinkát megisszák itthon. Mások tanulnak, dolgoznak, fáradoznak. Tokéletesítik az ipart, kiterjesztik a kereskedelmet, meghódítják a világpiacot egy kiviteli cikk számára. Részt vesznek a világversenyben, kifejlesztik a kultúrát s igyekeznek megvalósítani a legmagosabb nemzeti, állami és társadalmi ideálokat. Nálunk megisszák a pálinkát itthon.

Ha ez is egy neme a dícsőségnek, akkor igazán szomorú dicsőség. Más körülmények közt talán jobb is lett volna hallgatni róla. De mégis, talán valamit használunk a köznek s az ügynek, ha szóvá tettük ezt a gyászos dicsőséget.

Nagyságyártás.

Guti Soma mint Mark Twain imitátor.

A nagyközönség nem tudja — legföljebb csak sejteti, — hogy a sajtó hasbjain a sorok között állandó hadjárat folyik ellene a — népszerűségért. Kedves írója, költője, politikusa mindenkinek van, de hogy ki legyen azaz, azt, bármennyire meg van róla győződve, mégsem a közönség dönti el. Az irodalom hatalmasai intézik egymásközt ezt a esélyeséget. Hogy miképpen? A következőképpen:

Egyik este megjelenő lapjaink mai dátummal ellátott számában a „Különféle” rovat alatt a következő kis közlemény látható:

— **Mark Twain és a hírlapíró.** A „Gil Blas” mulatságos apróságát elevenít föl Mark Twainnek, a világhírű humoristának életéből. Egy alkalommal ugyanis egy fiatal hírlapíró fölkereste Twaint és arra kérte, mondana el egyet-mást életé folyásáról.

— Egyetlen gyermek volt ön, — kérdezte a fiatal hírlapíró — avagy vannak még ávérei és nővérei is?

— Sajnos, nem tudom.

— Hogyan? Hát az a kép ott a falon nem egyik testvérét ábrázolja? A hasonlatosság legalább erre enged következtetni.

— Oh igen, most már emlékszem, tényleg Vilmos az, a szegény Bill, ahogyan nevezni szokták.

— Ahogyan nevezni szokták? Tehát már meghalt?

ban. Észrevette, hogy egy arcképe hiányzik. Paulin egy percig egyedül volt a szobában — 6 lopta el az arcképet! Tehát Paulin szerelmes 6 belé!

Servandonné egész éjjel nem aludt.

Másnap reggel egy fátyolozott hölgy osöngött Paulin lakásába. Az inas a műterembe vezette, ahol Paulin épp egy arcképet nézegetett.

Henriette fölsikoltott örömeiben s kezét nyújtott a festőnek.

Nem kellett magyarázni a látogatást. Hallgattak mindketten és ez a hallgatás — csakugyan aranyat ért.

Három nap múlva Servandon, mikor meglátta a képet, fölkiáltott:

— Kedves mester — ez a hasonlatosság igazán meglepő! A fej meg a nyak.

— No meg a többi is — gondolta magában Paulin.

Servandon annyira meg volt elégedve, hogy rögtön ki is fizette a kép árát — tízezer frankot.

Paulin különös érzés lepte meg — de hát mit csináljon.

Mikor Henriette másnap eljött, Paulin odaadta neki a pénzt:

— Osd szét a szegényeid közt.

S mikor Henriette nem akarta a pénzt elfogadni, Paulin térdreborult és mindent bevallott.

Mit csináljanak most? Nem tehettek mást, mint nevettek, persze Servandonon, aki csakugyan nagy meglepetésben részesítette feleségét.

— Természetesen! Az egész dolog titokzatos homályba van burkolva. Ikrek voltunk: az elhunyt meg én. Egy alkalommal, amikor még kététesek sem voltunk, elcseréltek a fürdőben, amelybe egyikünk belefutott. Senkinek sem tudta, melyikünk volt, vannak, akik azt hiszik, hogy engem ért a halálos baleset; de most elárulok önnek egy nagy titkot, amelyről mindeddig senkinek sem tettem említést: egyikünknek bal kézfejen nagy anyajegye volt; ez én voltam — és éppen ez a gyermek fuladt a fürdőbe.

A fiatal hírlapíró e szavak hallatára kalapja után nyult és kisompolygott. Szentelt meg volt győződve, hogy a humorista megőrült.

Ez a kis hírcske, melynek az a jó tulajdonsága is megvan, hogy vén, de becsületes, így magában véve nem sok vizet zavarna, ha egy ugyancsak este megjelenő másik lapjainkban ugyancsak mai dátummal ellátott számában „Mende-mondák” cím alatt a következő parafrázisban nem jelent volna meg.

§ Az ikrek. Gutti Soma ügyvédi irodájában nemrég egy fiatal ember jelent meg s ajánkozott ügyvédhajtárnak. Gutinak nem volt szüksége segédre, ennél fogva nem is hirdetett pályázatot ilyen állásra. Csodálkozva kérdezte ezért az ifjútól:

— Voltaképpen hogy jutott eszébe hozzám feljönni s ajánkozni?

— Azért válaszolta a jogász — mert ügyvéd ur vigjátékaiba és bohózataiba annyira szerelmes vagyok, hogy egyetlen vágyam, vajha állandóan a nagy humorista közelében lehessenek.

Gutinak tetszett a bók s csavagni kezdett lelkes hívvel, akiről azonban kiderült, hogy sokat fecseg és nagyon kíváncsi. Többek között ilyet is kérdezett az ifju.

— Ügyvéd ur egyetlen gyermeke szálainek? Vannak testvérei?

— Sajnos, nem emlékszem rá — válaszolja anottan Gutti.

— Hogyan? nem emlékszik rá?

— Azaz pardon, most már emlékszem, a szegény Gutti Jánoska.

— Miért szegény? hát meghalt.

— Persze, hogy meghalt, vagy legalább is azt kell hinnem. Az úgy különben titokzatos. Ikrek voltunk, az elhunyt és én. Egy napon, alig voltunk két hetesek, felcseréltek bennünket a fürdőben s egyikünk belefutott a vízbe, nem tudjuk ki volt; egyszercsak azt hiszik, hogy Jánoska, mások, hogy én voltam. De most titkot mondok el önnek, amit senki sem tud. Egyikünknek látható anyajegye volt a kezén, az én voltam — s ez a gyermek — meghalt.

A fiatal ember sietett kifelé. Azt hitte, hogy Gutti megőrült.

Igy készülnek a nagyságok, n. é. közönség — barátságából. Gutti Soma — szegény — bizonyára nem is álmolta, hogy az a Mark Twain így vissza fog élni az ő népszerűségével s egy másik lapban magáról írta meg azt, ami voltaképpen Gutti Somával történt. De hát valószínűleg annál a másik lapnál Twain-nek vannak barátai. Nálunk pedig mind a kettőnek, mert e kedves kis közleménnyel mi is reklámot csaptunk Gutti Somának, valamint Mark Twain-nek is.

De hát ez a nagyság átka!

H I R E K.

Berzeviczy panamája.

20.000 kor. az „En Ujságom”-ért.

A Tisza-kormány panamája.

Egy fővárosi hírlap mint budapesti tudósítónk jelenti — hallatlan panamáról rántja le a leplet, amely még a Tiszakormány idejéből származik.

Berzeviczy Albertnek kultuszministersége idején tudvalevőleg „Beszédék és tanulmányok” című könyve jelent a Singer és Wolfner könyvkereskedő cég kiadásában. A könyv kiadása a cégnek nagyon sokba került,

ellenben nagyon keveset jövedelmezett. Ami érthető is, mert ugyan ki volt kíváncsi Berzeviczy elmefuttatásaira? Berzeviczy — hogy a könyve megjelenésével vallott fiaskóért a könyvkereskedő céget kárpótolja — bizalmas megkeresésbe értesítette az összes állami középiskolákat, gimnáziumokat, reál-és népiskolákat s népkönyvtárakat, hogy könyve a piaera került. Ekkor ütött be a krach! Berzeviczy, a Tiszakormányval egyetemben, megbukott!

Itt hamar cselekedni kell! És Berzeviczy cselekedett is! A „Singer és Wolfner”-cég tulajdonát képező „En Ujságom” című gyermeklapra s kormányval előfizetett évi huszezer koronával azzal a bevallott állal, hogy az ország népi iskoláiban a lapot a gyermektanulók között osszák szét. Természetesen ez csak ürügy volt, amellyel Berzeviczy a könyve kiadásával vallott anyagi bukásáért akarta a Singer és Wolfner-céget kárpótolni.

Ez a panama akkoriban is nagy megütközést keltett a kultuszminiszterium tisztviselői között. A kultuszügy nagyon mostoha szerepel az államháztartásban. A jelenben is több, mint 1500 állásnélküli tanító és tanítónő vár elhelyezést és kenyeret. — Annál nagyobb volt hát a megütközés, hogy a kultuszminiszter ily módon herdálja el az állam pénzét.

Szóltai azonban senki sem mert. Az egyetlen ember, aki akkor a panama ellen tiltakozó szavát felemelte, Molnár államtitkár volt, aki az ügydarab aktájára ráírta:

„Ellenzem! A felelősséget nem vállalom!”

Eredménye azonban ennek sem lett. Sőt a Singer és Wolfner-cég a gyermekbuzítás biztosabb elérésére, vigan szedi föl évenként a kemény huszezer koronákat.

Vajjon az 1907-iki költségvetésben is szerepel-e még Berzeviczy Albertnek ez az állam pénzéből osztogatott borraaválója — erre kíváncsian várjuk Apponyi kultuszminiszter válaszát.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

Népes és érdekes ülést tartott tegnap a város jog és pénzügyi bizottsága. Az ülésen Bészler Károly tb. tanácsos elnökölt. Jelen voltak: dr. Magoss György, Roncsik Lajos, Aezél Géza, dr. Nagy Sándor, Varga Károly tb. tanácsos, Debreceni Jenő, Simonffy Imre, Kiss Albert, Juhász Ignác, dr. Tóds János, Márk Endre, Kassanyitky Andor, dr. Bacsó Dezső, Rochlitz Arthur.

Elsősorban a kereskedelmi miniszter azon rendeletét tárgyalták, mely az állam hozzájárulásával építendő közutak kijelölésével foglalkozik. A tárgyhöz Márk Endre és Acél Géza szóltak hozzá. A bizottság javaslatára egyelőre a Debrecen—Ujváros és Szovát—Dioszegi utak kiépítését kérelmezi a közgyűlés a minisztertől. A többi utakra vonatkozólag a tanács javaslatát fogadták el, mely szerint az Ujváros—Csége, a tiszafüredi és Debrecen—hajdusárméoni utak még hátralevő szakaszainak három év alatt leendő kiépítését fogják kérni.

Azután Hidvéger Miklós és József pallegi nagybérlők kérése került napirendre. Nevezettek szeszgyárat óhajtanak felállítani s e célra bérletüknek 14 évre való meghosszabbítását kérik. Márk Endre és Márton Imre tettek javaslatot, melyek közül az előbinek indítványát fogadta el a bizottság, vagyis a kérelemnek helyt ad, azonban a 8 év utáni bérleti évekre a bérösszeget 10 százalékkal felemelni javasolja.

Élénk vita fejlődött ki a Bocskay-szobor bizottság javaslatának tárgyalásánál. A bizottság óhaja az, hogy a szobor az Emlékkertben, a Szabadság-szobor helyén

állítások fel s ez esetben a Szabadság-szobor az Árpád-téren lenne felállítandó.

Márk Endre hozzájárul az indítványhoz, de kéri a tanácsot, hogy mielőtt a szobrot az Árpád-téren felállítanák öntsék újra, mert jelenlegi formájában nem állítható fel sehol.

Simonffy Imre azt fejtegeti, hogy a Szabadság-szobor felállítását annak idején ellenezte. Ő a honvédszobor felállítása mellett foglalt állást. A bizottság javaslatához mindenben hozzájárul, de szerinte a szobornak legméltóbb helye a mérnöki raktárban lenne. (A köztisztasági telepen. Szerk.)

— Nekünk nem kell, replikáz rá óriási derűtséget kelte Acél Géza.

— Nem bánom akármit csinálnak vele — jegyzi meg Márk Endre — csak Zsuzsitt ne lássam többé!

Hozzá szólottak még fentiekén kívül dr. Magoss György, Juhász Ignác és Kiss Albert. A bizottság kimondja, hogy a Bocskay-szobor a Szabadság-szobor helyére állíttassék fel, a Szabadság-szobrot pedig egyelőre a városban nem kívánja felállítani. Az alkalmazottak drágasági pótlékának tárgyában Roncsik Lajos indítványát fogadták el mely szerint már 1908-ra a kisebbfizetésű hivatalnokok, hajdu legények rendőrök stb. fizetését rendezni s erre vonatkozólag a közgyűlés elé sürgős javaslatot terjeszt.

— **Hűvös idő, őszi idő.** A tegnapi sűrű, hűvös eső vezette be a mai őszi napot, mely hideg átjáró szelével kényszerít a felöltök viselésére. Meglátszik mindenfelé, hogy itthagytott a nyár s lassan elviszi minden ékeességét, mellyel a réteket, berkeket feldiszipította. Már nem olyan hangos a mi gyönyörű nagyerdők sem, nap-nap után kevesebb a látogatója s a hogy veszíti el hatalmas fáinak lombzatát, úgy maradoznak el azok is, akik eddig olyan örömet keresték fel. Hűvös idő, őszi idő van, a fáknál a sárgult levelekben megjelent az őszi haj is, hideg, metsző szél válogatja, tépegeti, míg semmi sem marad.

— **A mai adótárgyalások.** Az adó-kivető bizottság ma következő polgárok adóját állapította meg: Fuchs János asztalos 70 kor. Friedmann Mózes 60 kor. Liptai Miklós 25 kor. Molnár József asztalos 25 kor. Lókodi Ferenc asztalos 27 kor. Liptai József asztalos 20 kor. Kovács Sándor asztalos 38 kor. Vági Izsóné asztalos 50 kor. Dorsch Hugó asztalos 180 kor. Plaschner György kártyos 26 korona 40 fillér. Feldmann Józsefné szülészne 12 kor. Péntek Józsefné — k. — fillér. Jánkus Istvánné szülészne 6 kor. Bubiá Bernátné szülészne 18 kor. 44 fillér. Rosenfeld Mórné szülészne 18 kor. 90 fillér. Szilágyi Józsefné szülészne 19 korona 20 fillér. Ozv: Popper Dávidné szülészne 15 kor. Hekmann Ignácné szülészne 12 kor. Takaró Istvánné szülészne 12 kor. Buzgó Ferenéné szülészne 10 kor. Mandel Rózsa szülészne 24 kor. Glück Géza bádógos 25 kor. Csóthi Lajos bádógos 35 kor. Kiss Ignác bádógos 52 kor. Gyarmathy János fodrász 5 kor. Kaposos Mihály fodrász 19 kor. 20 fillér. Haja Jenő fodrász 15 kor. Farkas Lajos borbély 20 kor. Goldstein Gyula fodrász 28 kor. Fischer Dezső fodrász 20 kor. Kiss Ede borbély 30 kor. 50 fillér. Markovics Sámuel borbély 30 kor. Meyeri Kálmán fodrász 46 kor. Erdős László fodrász 40 kor. Gelbmann Albert fodrász 30 kor. Schmidt János fodrász 25 kor. Révész Lipót fodrász 57 kor. 40 fillér. Dapsi Miklós fodrász 50 kor. Kiss Armin borbély 45 kor. Moldner József fodrász 157 kor. 40 fillér. Földessy Lajos cipész 21 kor. Somlyai László cipész 21 kor. Kun Ede cipész 24 kor. Kohn Sámuel cipész 25 kor. Tóth Gábor cipész 25 kor. Schwartz Herman cipész

25 kor. Lebovics Zsigmond cipész 28 kor. Széplaki József suszter 28 kor. Goldstein Lipót cipész 33 kor. 40 fillér. Adler Ignác cipész 21 kor. Szatmáry Ferenc suszter 38 kor. Kandra Mihály cipész 40 kor. Tóth Ede cipész 50 kor. Krausz Mór suszter 39 kor. Simon Imre cipész 60 kor. Tassy Károly cserepező 40 kor. A. Szabó Lajos eszmadia 21 kor. Scháger Károly cukrász 230 kor. Riesz Lipót cukrász 260 kor. Gaál Elek gépész 538 kor. Szekerka Béla esztergályos 21 kor. Fárst Márton esztergályos 24 kor. Kriger Kálmán szobafestő 28 kor. Löwinger Lipót szobafestő 36 kor. Moskovics Ferenc szobafestő 36 kor. Venyige Adolf festő 39 kor. Sonnenvirt Jenő festő 46 kor. Kleinfeller Károly litografus 46 kor. Horváth András festő 80 korona.

— **Kossuth Lajos Tódor itthon.**

Aradi lapokban olvassuk, hogy az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága a napokban elhunyt Vásárhelyi Béla főrend helyébe a vasut élére elnök igazgatónak Kossuth Lajos Tódort, az olasz vasutak európai nevű kiváló szakemberét, Kossuth Lajos fiát óhajtanák megnyerni, míg vezérigazgatókká: Hegedüs László jelenlegi helyettes vezérigazgatót és Sármezey Endre főmérnököt emlegetik. Nagy a reménységük a főreszvényeseknek arra, hogy az arad-csanádi vasutak élére Kossuth Lajos Tódort sikerül megnyerhetni, aki egy időben olyan kijelentést tett, hogy ha valamelyik elsőrendű vicinális vasut megtisztelné őt a vezetői állással, hazajönne.

— **Kérelem a törvényhatóságokhoz és a nagy közönvégekhez.** Az O szágos Gyermekvédő Liga ezúton felkéri a törvényhatóságokat és azok tisztviselőit és általában mindazokat, akik a gyermekvédelem iránt érdeklődnek, hogy sziveskedjenek bejelenteni a Liga igazgatójának, VI. Bulyovszky-utca 23. mindazon jelenleg laktalan, vagy egyáltalában használaton kívül helyezett épületeket, melyek esetleg némi átalakítással alkalmasak volnának menhely, konviktus, vagy nevelőintézet céljaira.

— **Méntelemek a megyében.** A hármas bizottság ma délelőtt tartott ülést Kovács Gyula alispán elnökele miatt, melyen a vármegyében szervezendő állami méntelepi állomások létesítését határozták el.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc u. izr. templomban az istentisztelet következő időben fog kezdődni és pedig: Péntek este háromnegyed 6 órakor szombaton d. e. 9 órakor és d. u. fél 5 órakor. Vasárnap a „Szelnetho” hajnali 4 órakor. Hétfőn és Kedden hajnali fél 5 órakor, este háromnegyed 6 órakor.

— **Egy fiatal újságíró halála.** Egy fiatal és nagytehetségű újságíró hunyt el tegnap Budapesten, Szendrői Kovács Gyula a Budapesti Hírlap szerkesztőségének titkárja. Kovács még vasárnap teljesen egészségesen u azott el a hevesmegyei domahidai birtokára, ahol meghűlt s heveny agyhártya gyuladást kapott, melybe tegnap bele is halt. Halála újságíró körökben óriási megdöbbenést keltett. Temetése holnap lesz.

— **Sóvágó büntérsai.** Napról-napra több és több bizonyíték kerül az ügyészség kezébe a Méliusz-téri rablógyilkosok, Sóvágó János és társai ellen. Tegnap is a banda egyetlen női tagja, Mátyus Andrásné tett kimerítő vallomást ez ügyre vonatkozólag. Vallomásából most már majdnem teljesen bizonyos, hogy a Méliusz-téri rablógyilkoságon kívül ők követték el a büdsszentmi-

hályi és hosszupályii rablómerényletet is. A bandának már hét tagja ül a vizsgálati fogdában, míg ma a nyolcadik tagja, Gáspár Zsiga nevű cigány ellen is kiadták az elfogatási parancsot. Ez ügyben a napokban szenzációs fordulat várható.

— **Irsay József ügye.** Kolozsvárról jelentik: Tegnap délután öt órakor a kolozsvári református egyház presbiteriuma ülést tartott, amelynek egyik főtárgyra Irsay József országgyűlési képviselő ismeretes ügye volt. Irsay nívai tudvalevőleg nem nyugodtak bele papjuk elmozdításába és utóbb az egyházközség hangulata már annyira kiélesedett, hogy a hívek tömeges átéréssel is fenyegetődtek arra az esetre, ha Irsayt lelkészi állásába vissza nem helyezik. A tegnapi presbiteri gyűlés végre azt határozta, hogy Irsay ügyét revízió alá bocsátja és pedig olyképpen, hogy teljes teret nyújt neki a védelemre. Az ülésen egy tizenkét tagú bizottságot választott az egyházi hatóság, amely elé Irsay bizonyítékai egész anyagát odaviheti. Ha a bizottság az új bizonyítékokat döntő erejűeknek fogja találni, akkor ügyében új bíróság alakul. Addig azonban, amíg ez ügyben végleges döntés hozatnék, az egyházi hatóság türelemre és nyugalomra int a híveket.

— **Életunt leány.** A reménytelen szerelem mardosó fájdalmai tegnap végzetes tett elkövetésére ragadták Szécsi Mária család leányt. Fiatal szívének egész melegével szeretett egy ifjút, akié nem lehetett soha. Az ő szegénysége, egyszerűsége sehogyszem illet össze annak gazdaságával. Szerinte nem volt más választás előtte, csak a boldogtalan élet vagy a halál. Ő az utóbbit választotta. Kint az újföldi tanyák egyikén, ahol annyiszor elszirtta boldogtalan szerelmét, egy fára felakasztotta magát. A sors azonban nem engedte meg, hogy elkövetesse a legnagyobb bűnt, amit ember elkövethet önmaga ellen. A közelben dolgozó béresek észrevették és még idejében levágták. A súlyos beteg leányt tegnap gazdája, Adler Bernát, szekerem a kórházba szállította, ahol a rendőrség ma délelőtt kikartá hallgatni, de oly össze-vissza beszélt, hogy a rendőrtisztviselőre azt a benyomást tette, mintha a szerencsétlen teremtés megteholyodott volna. Míg egészségét vissza nem nyeri, a kórházban ápolják.

— **Kereskedő tanonciskolában** a tanév megnyitása f. évi szeptember hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor történik meg, mit azon felhívással hoz a tanonciskola igazgatósága a kereskedő főnök urak tudomására, hogy tanulóikat a megnyitásra felküdni sziveskedjenek s egyúttal felkéri azon főnököket, kik tanoncaikat mindez ideig be nem iratták, hogy tanoncaikat minél előbb beírassák, mert ennek elmulasztása esetén a városi rendőrkapitányság, mint I. fokú iparhatóság a mulasztók ellen az igazgatóság jelentése alapján szigorúan megfogja tenni a törvényes lépéseket.

— **Akik a rendőrt fizetik.** Nagy botrányt okozott tegnap este két ittas kőműves legény, Borka István és Tóth István a vasuti följárón. Olyan botrányosan viselkedtek, hogy a járókelők ijedten menekültek előlük. Hamar rendőrt hívtak, de ők annak se engedelmessékedtek, sőt szembe szálltak vele:

— **Mi hetenkint 44 koronát keresünk,** abból fizetjük a rendőröket és mégis ők akarnak parancsolni nekünk!?

Ere a méltatlankodásra a rendőr méltó tisztelettel a kijózanodásig bekísérte a legényeket.

Uzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat mélyen leszállított áron 276-x-59 árusítom ki. Borsos Kata.

A magyar lengyel határ-villongás. Az ismeretes határ-villongás ügyében, mely a bialkai hid építéséhez szükséges hat négyzetölnyi terület átengedése miatt keletkezett, ma érkezett a lengyel országos bizottságtól egy írtat a szepesmegyei alispánhoz. Eszerint a hat négyzetölnyi területet már kiszajátotta, de a terület elfoglalását a határozat jogerőre való emelésétől függővé tette, amelyre nézve a határidő szeptember 17-ike. Az országos bizottság azonban igéri, hogy főlegbezés esetén azon lesz, hogy az ügyet mielőbb elintézzék. Valószínű, hogy Zamovszky gróf, a vitás terület tulajdonosa, a határozat ellen főlegbezési fog, s a hidépítés ezáltal ismét késik.

A Kossuth nóta miatt. Eddig a Kossuth-nóta eljátszása miatt történt botrány, most azonban — mint Szabadkáról jelentik — azért történt baj, mert nem engedték játszani a Kossuth-nótát. Három közös hadseregbeli katona — Szárics káplár, Orosz ővezető és egy szakaszvezető — mulattak egy vendéglőben és a zenélő automatában a Kossuth-nótát játszották. Minthogy a katonák egyre hangosabbak lettek, a vendéglős nem akarta megengedni a további nótázást. A katonák erre bajonettjüket rántották ki s lezurással fenyegették a vendéglőst, aki az utcára szaladt és rendőrt hívott. A rendőrök és katonák közt valóságos harc kezdődött. — Éppen akkor vetődött oda egy honvédszázados, aki védelmébe vette a katonákat és lehurdtá a rendőröket, akik a katonákat le akarták tartóztatni. — A tiszti, hogy megmentse a katonákat, magával vitte a lakására. Ekkor a rendőrség egyik embere a tiszti lakására ment, ahol arra kérte a tiszteket, hogy legalább a katonák neveit mondja meg, ha már nem engedi, hogy leirtóztassák őket. Ez megtörtént és a rendőrség megindította a vizsgálatot. Az esetről a hadtestparancsnokságot is értesítették.

Összeesett az utcán. Ma délelőtt a Szent Anna-utca 30-ik számú ház előtt egy ismeretlen asszony összeesett. A mentők a kórházba szállították.

A részegség hatása alatt. Hajdu Lajos, Zsadány Péter és Szabó István részeg állapotban duhajkodva, káromkodva mentek a Vendég-utcán, közbe közbe pár ház háznak az ablakát verték be, majd a 30-ik szám alatt lévő Nagy Pál korcsmáros feljaro lépcsőjét szedték fel és elvitték. Közbe rendőr is akadt, aki az atyafikat a bünygyi osztályra kísérte. Vedres Bálint is nagy élvezetet talált abban, hogy a Bereg-utcán több ablakot bevett. Őt is bekísérték.

Agyonlőtt cigány. Vakmerő rablótámadás történt keddén Hosszupályi és Pocsaj között a határban. Egy kóborló cigányt karaván megtámadta Debreczeni Imre Derecskén lakó telefon vonalfelügyelő. Debreczeni szorult helyzetében revolvért használt és az egyik cigányt le is lőtte és elszaladt. A cigányok üldözöbe vettek, de egy közeli kukoricásban sikerült Debreczeninek elrejtőznie. Amint a cigányok odább álltak Debreczeni azonnal értesítette a hosszupályi csendőrséget amely a nyomozást a vakmerő cigány karaván ellen meg is indította.

Szédelgő kivándorlási ügynök. Az országot mostanában egy A. Gargotet nevű kivándorlási ügynök járja be és csábos ígéretekkel csalogatja a munkás népet Brazília San-Paoló államába. — A kereskedelemügyi miniszter értesülést szerzett a szédelgő ügynök működéséről és körrendeletileg hívta rá fel a törvényhatóságok figyelmét. Ez a körrendelet tegnap érkezett meg Hajdumegye alispáni hivatalához.

X ötven koronát kap az, aki nem tudja, hogy most Mentze Henrik ujdonságok áruháza Debreczenben Kossuth-utca 4. szám alatt van. 361.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, szeptember 14. A Bud. Tud. jelenti, hogy ma délután 3 órakor minisztertanács volt.

A belényesi tanárok botránya.

Nagyvárad, szeptember 14. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter ma táviratilag kért Náthafalussy Kornél tankerületi főigazgató utján Buteán János belényesi gymnasiumi igazgatótól felvilágosítást a belényesi gymnasiumi tanároknak a bukaresti botrányos szerepléséről. Buteán elküldte válaszáat, hogy a tanárok szabadságot kértek s tanulmányi szempontból mentek Bukarestbe.

Perelnek a darabontok.

Budapest, szeptember 14. A darabont tisztviselők a közigazgatási bíróság ismeretes ítélete után taktikát változtattak. Ma délután formális ülést tartottak egy belvárosi kávéházban, ahol elhatározták, hogy Fejérváry ellen polgári pert indítanak. Ezt arra alapítják, hogy Wekerle miniszterelnök egy beszéde alkalmával kijelentette, hogy paktum van az elesapott darabont tisztviselők kárpótlására nézve és ezt Fejérváry magára vállalta, mert erre a célra nagyobb összeg áll rendelkezésére.

A pozsony-bécsi villamos vasut.

Budapest, szeptember 14. A pozsony-bécsi villamos vasut építését a magyar képviselőház még nem hagyta jóvá és a bécsiek már is hozzáfogtak a villamos építéséhez. Természetesen csak a határig építhetnek, mert a Lajthán inneni rész már magyar terület, s csupán a magyar parlament hozzájárulásával kezdhetik meg az építést.

Magyarok a diplomáciában.

Bécs, szeptember 14. Goluchovszky külügyminiszter elhatározta, hogy az új japán követséghez és az északamerikai konzulátusokhoz csak magyar diplomatát fog kinevezni. Ez nagy feltűntetést keltett osztrák körökben, ahol azt tartják, hogy Goluchovszky így akar kedvezni a magyaroknak a delegációk előtt, mely nagyon kemény dió lesz számára.

Petició tárgyalás.

Budapest, szeptember 14. Ma kezdte meg a kuria második tanácsa Vavrik kuriai bíró elnöklése alatt a Békés Csabán kisebbségben maradt függetlenségi párti választók petíciójának tárgyalását, Achim András mandá tuma ellen, akit terrorizmussal vádolnak. A délelőtti az előadó javaslat ismertetésével tett el. Határozatot holnap hoz a kuria.

A fiumei botrány.

Fiume, szeptember 14. Az itteni rendőrség meghiusított egy merényletet, melyet Zanella képviselő ellen terveztek, kinek házmeesterét a merénylők meg akarták vesztegetni, hogy közlébe férközhessenek. E közben letartóztatták Pavasics Andrást, aki Susában azt mondta, hogy 3 nap alatt kezében lesz Zanella feje. Pavasics azelőtt rendőr volt, azonban házastársága miatt elbocsátották. A rendőrség széleskörű vizsgálatot indított.

Törvénykezés.

A máramaros szigeti polgármester sajtópöre.

A Máramaros szigeten megjelenő „Világosság” című hetilap múlt évi augusztus hó 20-án vehemens támadást intézett Szöllősy Antal máramarosszigeti polgármester személye ellen. Ugyanis akkor léptették fel Szöllősy Antal szigeti hívei polgármesternek és a „Világosság” című heti lap mást támogattak. A jelzett alkalommal egy cikk jelent meg a lapban, mely Szöllősy Antal ellen súlyos támadást tartalmazott. Azt írták róla, hogy olyan ember, aki egész vármegyét tett lökre, és akinek neve hallatára ökölbe szorul a kéz és szitokra nyílik az ajk, nem lehet Máramarossziget polgármestere.

A cikkért Szöllősy sajtópárt indított a „Világosság” című lap ellen, mely ügyet ma tárgyalta a debreceni kir. törvényszék, esküdt bírósága.

A tárgyaláson Szűcs Miklós törvényeségi elnök elnökölt. Az inkriminált cikkért Kovács Odón Máramarosszigeti lapszerkesztő vállalta el a felelősséget, aki a mai tárgyalás folyamán kijelentette, hogy bár a cikket nem ő írta a felelősséget elvállalására mégis kész, mert Szöllősy Antal polgármesterré történt választása után nem akarja, hogy a cikkírón álljon bosszút aki fia egy városi hivatalnoknak. Védekezésében előadja, hogy a cikket közérdekből tette közzé, mert Szöllősy aki igazgatója volt, egy szigeti pénzintézetnek könnyelmű hitelezések és külföldi rend ellenességei miatt a vádlottak padjára került, s egy olyan ember, aki két hétig ült a vádlottak padján súlyos büncselekménnyel terhelve, bár jogerősen felmentetett; nézete szerint nem lehet egy város polgármestere.

Az elnök felszólította a vádlottat, hogy hajlandó e olyan kijelentést tenni, amelyből kifolyólag főmagánvádló ellene a vádat visszavonja. Kovács Odón erre kijelentette, hogy Szöllősy Antal polgármestert sem személyében, sem becsületében sérteni nem akarta, a közleményt sajnálja és a sértést visszavonja. Dr. Kovács máramaros szigeti ügyvéd a főmagánvádló képviselőben kijelenti, hogy a vádat hajlandó visszavonni az esetben, ha vádlott az itt megtett nyilatkozatát lapjában a „Világosság”-ban közlé teszi. Miután a vádlott erre hajlandó volt a törvényszék ellene az eljárást megszüntette.

Elítélt gyilkos. Lapunk tegnapi számában részletesen hírt adtunk arról a vakmerő gyilkosságról, melyet Madarász Sámuel kocsis gazdája, Bácsi Bálint ellen elkövetett. A késő esti órákban mondott ítéletet Madarász felett az esküdtszék s az esküdtek igazmondása alapján Madarászt halált okozott súlyos testisértésért 2 évi és 6 hónapi fegyházra ítélte, melyből a 11 hónapi vizsgálati fogságot kitöltöttnek vették. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

A husvizsgálat országos rendezése.

A Politikai Értesítő jelenti: a husvizsgálat országos rendezése tárgyában Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter egy szabályrendelet-tervezetet dolgoztatott ki, melyet most küldtek szét a törvényhatóságoknak s az érdekelt köröknek hozzászólás végett. — A szabályrendelet úgy közegészségügyi, mint állategészségügyi szempontból kiváló fontossággal bír, mert annak életbeléptetésével a közfogyasztás oszlopjából levágásra kerülő állatok s azok husának vizsgálata az egész országban egyöntetűen lesz szabályozva s ki lesz zárva az, hogy beteg állatok levágása, azok husának közfogyasztásra bocsátásával valamely ragadós betegség embereket vagy állatokat közt terjedjen. A szabályrendeletben általánosságban az az elv érvényesül, hogy a közfogyasztásra kerülő állatok közvágóhidakon vágassanak s levágás előtt s levágás után husvizsgálók által megvizsgáltassanak. A közfogyasztás oszlopjából levágásra kerülő álla-

tokat s azok husát elsősorban állatorvosok fogják vizsgálni; elegendő számú állatorvosok hiányában emberorvosok is és e célra külön kiképzett husvizsgálók lesznek alkalmazva. A husvizsgálók nagyobb forgalmu vágóhidakon tartott tanfolyamokon fognak kiképeztetni és csak egy vizsga sikeres letétele után lesznek a husvizsgálói teendők ellátására képesítve. A szabályrendelet tervezet több fejezetben kimerítő rendelkezéseket tartalmaz a közvágóhidakról, a husvizsgálókról s azok képesítéséről, a közfogyasztásra kerülő állatok levágásáról, a közfogyasztásra kerülő állatok életben és levágás utáni vizsgálatáról, az állatok levágásáról, a közfogyasztásra kerülő különféle husok megjelöléséről, a kifogásolt husok megsemmisítéséről, a mészárszékek és hús-elárúsításáról, a hús-neműek és hústermékek elkészítéséről és elárúsításáról, a belföldi húsállítással, a közfogyasztásra kerülő szárnyasok, halak és vadak ellenőrzéséről stb. Ezeket felül a szabályrendelet-tervezet-höz egy melléklet is van csatolva, amelyben a nem állatorvos husvizsgálók részére a szükséges tudnivalók vannak közölve. A szabályrendelet-tervezet az érdekelt körök részvételével a földmivelésügyi minisztériumba október hó 29 én tartandó értekezleten kerül tárgyalás alá.

A köztárházi szövetkezetek. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a köztárházi szövetkezetek ügyét törvényhozási uton kívánja rendezni és a végből erre vonatkozólag törvényjavaslatot készített, melyet véleményezés végett megküldött a kereskedelmi miniszternek is. Mithogy a javaslat a kereskedelm érdekeit középről érinti Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a kereskedelmi érdekeltséget bizalmas jellegű szaktanácskozásra hívta össze a kereskedelmi minisztériumba, hogy mielőtt a javaslat tekintetében állást foglalna, alkalmat adjon az érdekeltségnek a véleménynyilvánítására. Az ez ügyben összehívott szaktanácskozmány, mint említettük, tegnap volt a kereskedelmi minisztérium tanácsstermében Sztérynyi József államtitkár elnöklése alatt. Az értekezlet rövid déli megszakítással, délelőtt 11 órától esti 8 óráig tartott, melynek során a javaslat megvitatásában az érdekeltség csaknem összes jelen volt képviselői résztvettek. Ertesülésünk szerint a kereskedelm kiküldöttjei hevesen támadták a javaslatot, amelyet a kormány október 10 én szándékozik a képviselőház elé terjeszteni.

Kőbányai sertésüzlet. Szeptember 14. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 112-113 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 117-120 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 122-124 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 126-128 fillérig. II. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm) 116-118 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm) — fillérig. Sertéslétszám: 1906 szeptember 11-ik napján volt készlet 42.154 darab. 1906. szeptember 12. napján felhajtott 420 darab. 1906. szeptember 12. napján elszállított 466 darab. 1906. szeptember 13. napjára maradt készlet 42.108 darab. A hízott sertés üzletirányzata esendős.

Rogény-Csarnok.

Az utolsó betyár.

Az V. 857/1873. sz. percsomó.

Írta: **Pataky István.**

I.

Az iskola.

— Pedig ilyen, derék, szép legény, mint te vagy fráter ur, Sándor, sokra vihetsz.
— Tudod testvér, felelt Sándor, van nekem otthon egy szép szeretőm, aki már másfél év óta vár rám, az apámnak van egy kis tanyája 30 hold földdel, ott a jó jász földön Engem nem üldözhet semmi bele olyan bajba. Lehet, hogy most ősszel, lehet, csak jövő ősszel hazamegyek, elveszem a Mártát és nem lesz boldogabb ezber Jász-Kisén.

— Lessnek majd gyerekek.

— Az is kell testvér, tudod, hogy mi fajta embereké, már a 7 éves gyerek hasznavehető tagja a családnak. De most már aludjunk testvér, mert jókor kelünk.

Ezzel aztán az értelmes jászgyerek nem felelt semmi kérdésre, sőt még a pokrócot is fejére buzta, hogy ne is hallja a kérdést.

Pár pillanat múlva egészséges szuszogás és horkolás hallatszott ki a 12-ik cimmerből.

Este 7 óra tájban érkezték a fiuk hasza a beszeftigungról, kifáradva, kimerülve.

A naposok kiabáltak a szétosztás után.

— A menáziért fiuk, majd elhül. Déli 11 óra óta vár benneteket — tette hozzá kacagva. Óriási káromkodással válaszoltak a szobákba vánszorgó fiuk.

— Hozzatok ti elő, akik itthon lebzseltek, ha azt akarjátok, hogy együnk.

A bornyuk, fegyverek, táskák csak úgy vágódtak az ágyra, a fiuk nem bánták volna, ha minden izre porrá törtek.

— Levél Hajdu Ferencnek, Jász-Ladányról kiáltott valaki.

— Hier! — felelt vissza egy köpcös legény. Átvette a levelet és leült ágyára. A másik ágyon már ült egy csinos szőke legény, nyulánk, de ismerős tarmettel.

— Ki irt testvér? saólt hátrafelé Hajduhoz.

(Folytatjuk.)

**Légcső-hurut,
Torok-hurut,
Gége-hurut,
Torok-fájás**

stb.

betegségek ellen
Málnási Siculia

gyógyvizet használjon.

Főraktára: 470-2-1.

Komlóssy Lajos

ásványvizek és fűszer üzlete.

Debrecen, Főpiac 1. sz. Telefon 213.

Óvakodjunk

a mesterségesen szénsavval telített ásványvizek használatától és

igyük természetesen

Bikszádi vizet

amely orvosi vélemények szerint többféle bajok bántalmainál ajánlva van.

Kapható mindenütt.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küld a

468-10-1

Bikszádi gyógyfürdő és Ásványviz források igazgatósága.

Kitüntetve a legnagyobb kitüntetéses a „Grand Prix-vel a Szt Louisi világkiállításon.

A legjobb ténykeményítő
Glanzine
13. chulz Frigyes részv. társ.
Eger és Lipcse.

Glanzine a legszebb fényt adja a fehérneműnek.

aranyérmert nyert az 1900-iki párisi világkiállításon. Aranyérmert nyert Bécsben 1902.

Táblákban kapható mindenütt.

Ára: 10 fillér. 336-x-1

Gyárosok, kereskedők, iparosok részére szükséges klijék előállítását elvállalja,
Hajnal Gyula
Debrecen, Piac-u. 9.
A klijék nyomá képeségéért jótállás vállalattik. — Telefon 412.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

MAGPACZ-A

használata mellett.

23 év óta nagy sikerrel használják a buza üszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utáztatoktól óvakdjunk.

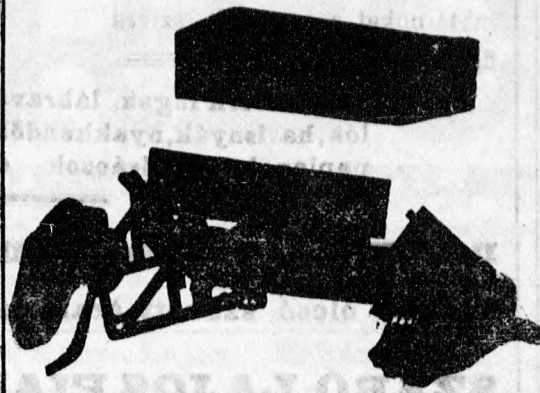
Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Májer Jenő, Komlóssy Lajos és Deutsch Albert és fia urak fizetésben.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Legújabb találmány!

Osztr. szabad. bej.

Mindenki maga gyártja a köveket!

Cement-, fal-, kő forma
teljesen felszerelve csak 36 korona

Egy munkás egy formával naponta 1500 követ készít. Pléhalj nem szükséges. Ez a forma különösen alkalmas swemm kövek gyártása, Brosh-rák ingyen és bérmentve.

A. Tevonderen x L. Pollaert Dalheim a Rh. D. K.

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Védjegyzve

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Hazai gyártmány

Ne vásároljunk osztrák padlófénymazt, mert

- A Tulipán-Padlófénymaz az eddig létező osztrák gyártmányokat messze felülmúlja.
- A Tulipán-Padlófénymaz tartós, rögtönszáradó és tükörfényű gyönyörű zománczszal bír.
- A Tulipán-Padlófénymaz vizel mosható
- A Tulipán-Padlófénymaz tetszetős nemzetiszintű tulipános 1 kg. bádogdobozokban van csomagolva és 3 féle színárnyalatban létezik.
- A Tulipán-Padlófénymaz minden nagyobb fűszerkeredésben és drogueriában kapható.

Viszontelárusításoknak legjutányosabb árajánlattal szolgál

Maklár Gyula és Társai

vegyészeti festék-, lakk- és kencegyár
BUDAPEST, IX. Remete-utca.

275-5-5.

Hazai gyártmány!

Próbáld a hazai ipart!

DEBRECZEN és HAJDUMEGYE

egyetlen **délután** megjelenő napilapja

A

DEBRECZEN

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

Kiadó hivatal: Plac-utca 9. — Telefon szám 412.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy oszmosan

butorított utcai szoba előszobával s külön bejárattal esetleg teljes ellátással is kiadó magányos w inó-nél. Cim: Csegléd-utca 9. 454-1-1.

Csemege szállót

ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szálló kivitele Debrecen. Telefon 94.2-427-20-2.

Két utcai

szoba, irodának is alkalmas (külön lakosztály) bármikor kivethető. Fűtéses utca 14 szám alatt. 452-10-1.

Vigyázzon!

Utaktól levetett ruhákat, igen tisztességes árban vonsz. Rónenberg Béni, Bádogos u. 4. 456-10-1

Légszuszóvezetők

szerelésében teljesen járatos szerelők és munkások felvételnek. Csak józan és szorgalmas munkások jelentkezzenek. Cím a kiadóban.

Használt

és új hordókat gyári áron elad, Előiek Isidor Péterfia utca 76. szám. Ugyonott egy faayelű seprű 12. kr. Telefon szám 48. 467-1-1.

Haszonbérbeadó birtok.

A szevesen 19 nyilas tanyával épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbe adó, értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madráczok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECEN, ROZSA-UTCZA.
432-x-20

Utcai lapelárusítók
fölvételnek.

Szerbvászon bluzokra és pongyolákra most

17 kr.

Bosznay J. és Társa

divat-áruházában
Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

A szépség egyik főköllöke a szép arcbőr.
Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crème egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztálanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermeked üdeséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higanyt önmagában nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.
Margit-szappan 70 fill., — Margit-puder K 1.20, — Margit-fogpep 1 K. — Arcviz 1 Kor.

Készíti: Földes Kelemen
gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Sziloz Ferenc gyógyszertárakban.

Kinek

kiadó lakása van,

Ki

lakást keres

tegyen közzé egy kihirdetést

DEBRECEN ' - ben.

Kiadó!

Kiadó!

Modern uri lakás,

mely áll előszoba 2 utcai szoba alkovval nagy, világos konyha. pince, padlás stb.
november hó 1-re kiadó.

Mester utca 31 szám alatt.

Kiadó!

Kiadó!

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

es. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

397-39-6